

Asia: VN/5107/2022

Rikosvahinkolain uudistaminen; työryhmämietintö

Lausunnonantajan lausunto

1. Enimmäiskorvaus kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta (5 § 2 mom.)

Esityksessä ehdotetaan korvausten enimmäismääriä korotettavaksi.

Kivun, säryn ja muun tilapäisen haitan osalta korvauksen ylärajaksi esitetään 18.000 euroa. Tätä korotusta voidaan pitää kannatettavana huomioiden oikeuskäytännössä maksetut korvaukset. Oikeuskäytäntöön perustuvissa henkilövahinkoasiain neuvottelukunnan suosituksissa suurin osa enimmäiskorvauksista jää alle 18.000 euron ja määrän ylitys on harvinaisen. Toisaalta voidaan todeta, että muutamissa vakavimmissa vammatyypeissä, kuten esimerkiksi vaikeissa aivovammoissa ja selkäytimen ja hermojuuren vaurioissa korvaussuositusten ylärajana on 25.000 euroa. Esitys jättää siten edelleen tietyntyyppiset vakavimmat vahingot alhaisemmalle korvaustasolle verrattuna oikeuskäytännössä tuomittuihin korvauksiin. Tällä perusteella harkittavaksi voisi siten tulla myös se, ettei korvauksille aseteta ylärajaa.

2. Enimmäiskorvaus surmansa saaneen läheiselle aiheutuneesta henkilövahingosta johtuvista sairaanhoitokuluista ja ansionmenetyksestä (8 § 3 mom.)

-

3. Surmansa saaneen läheisen oikeus korvaukseen kuolemantapauksesta aiheutuneesta kärsimyksestä, korvausluokat ja enimmäiskorvaukset (8 § 4 mom.)

Ehdotusta oikeudesta kärsimyskorvaukseen voidaan pitää kannettavana. Parannus aikaisempaan oikeustilaan on merkittävä, mutta tosiasiasa korvaukset jäävät alle tuomittujen korvausten. Läheiselle maksettavan korvauksen enimmäismääräksi esitetään 7.000 euroa (eri taloudessa asuvalle 4.000 euroa), joka kuitenkin on alhainen suhteessa tuomittuihin korvauksiin. Henkilövahinkoasiain neuvottelukunnan suosituksissa, jotka edellä mainitusti perustuvat oikeuskäytäntöön, on läheissuhteen tyyppistä riippuen ylärajaksi asetettu 8.000-15.000 euroa.

4. Kärsimyskorvauksen enimmäismäärät sekä ihmiskaupan uhrien ja panttivangiksi ottamisen uhrien siirto alimmasta korvausluokasta samaan luokkaan seksuaalirikoksen uhrien kanssa (9 § 2 mom.)

Kärsimyksen osalta korvauksen ylärajaksi esitetään 8.000 euroa (peruskorvaus), kuitenkin siten, että panttivangin ottamisen sekä ihmiskaupan ja seksuaalirikoksen uhrin (ei lapset) enimmäiskorvaus olisi 16.000 euroa. Edelleen alaikäisen seksuaalirikoksen uhrin enimmäiskorvaus olisi 30.000 euroa.

Edellä mainitun niin sanotun peruskärsimyskorvauksen ylärajaa 8.000 euroa voidaan pitää oikeuskäytännön mukaisena ja siten kannatettavana. Tätä ylittäviä korvauksia voidaan pitää jokseenkin harvinaisina pois lukien ne tilanteet, joista ehdotuksessa esitetäänkin poikkeavia korvausrajoja. Edelleen alaikäisen seksuaalirikoksen uhrin enimmäiskorvaus on linjassa tuomittujen korvausten kanssa.

Esitettyä 16.000 euron rajaa voidaan pitää perusteltuna ja oikeuskäytännön mukaisena seksuaalirikosten osalta (ei lapset). Raja on kuitenkin huomattavan alhainen panttivangin ottamista sekä ihmiskauppaa koskevien tekojen osalta. Näissä henkilövahinkoasiain neuvottelukunnan suositusten yläraja on 30.000 euroa. Näiden osalta perusteltuna voitaisiin pitää ylärajan korottamista tai ratkaisua enimmäiskorvauksen jättämisestä auki.

5. Saman vahinkotapahtuman perusteella suoritettavan korvauksen enimmäismäärä (10 § 1 mom.)

Korotusta pidetään kannatettavana.

6. Perusvähennyksen korvaaminen alimmalla maksettavalla korvauksella (20 §)

-

7. Maksusitoumus terapiaan (28 § 2mom.)

-

8. Valtiokonttorin päätöksen itseoikaisu (38 § 1 j1 3 mom. sekä 38 a §)

Uudistusehdotus on kannatettava.

9. Valtiokonttorin tiedonsaantioikeuden laajentaminen (47 §)

Uudistusehdotus on kannatettava.

10. Muuta

-

11. Vaikutusarvioinnit

Oikeusministeriö pyytää kiinnittämään lausunnossa huomiota erityisesti vaikutusarviointeihin.

-

Konttinen-Di Nardo Essi
Henkilövahinkoasiain neuvottelukunta

